

การศึกษาความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาไทย

(A STUDY OF THE AIMS OF THAI SECONDARY EDUCATION)

โดย

นางมานิต บุญประเสริฐ ค.บ., อ.บ.

002369

วิทยานิพนธ์

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2513

117016915

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนประกอบการ
ศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

นาม ย.ค.พร.

คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ทนายทศพร งามวงศ์ ประธานกรรมการ
..... กรรมการ
ปิยะกร รื่น กรรมการ
น.ค.พร. กรรมการ
..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน

วันที่ .. 28 .. เดือน .. เมษายน .. พ.ศ. .. 2513

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ความมุ่งหมายของการศึกษาของประเทศไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน
2. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครู เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครู เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา

วิธีการวิจัย

ในการวิเคราะห์ความมุ่งหมายของการศึกษา ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องความมุ่งหมายของการศึกษา จากหนังสือ เอกสาร และ งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง ผลของการวิเคราะห์ได้ใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นประเภท Q-Sort เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา แบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้ส่งให้แก่ครูมัธยมจำนวน 1139 คน และ ครูในสถาบันฝึกหัดครูจำนวน 405 คน ได้รับแบบสอบถามคืน ร้อยละ 73.64 จากแบบสอบถามทั้งหมด 1554 ชุด เป็นแบบสอบถามจากครูมัธยม 847 คนคิดเป็นร้อยละ 74.36 จากครูในสถาบันฝึกหัดครู 300 คน คิดเป็นร้อยละ 74.07 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยของอันดับ สหสัมพันธ์ของอันดับ การทดสอบความแตกต่างภายในกลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนในทางเดียว

สรุปผลของการวิจัย

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาไทยสามารถสรุปได้ 4 ด้าน คือ ต้องการให้ผู้เรียน ด้รับการศึกษเกี่ยวกับด้านความรู้ ด้านสังคม ด้านส่วนตัว และ ด้านอาชีพ
2. ครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครูมีความเห็นตรงกันว่า การจัดการมัธยมศึกษา ควรเน้นด้านความรู้หรือพุทธิศึกษามากที่สุด
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครู เกี่ยวกับ

ความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา โดยแยกตามเพศ อายุ และภาคทางภูมิศาสตร์ ทำให้ทราบว่าจะต้องประกอบทั้งสามนี้ไว้ได้ทำให้ความคิดเห็นของครูทั้งสองฝ่ายแตกต่างกันไปจากเดิม คือยังเห็นควรเน้นด้านความรู้มากที่สุด โดยเฉพาะความรู้พื้นฐานในการเรียนต่อระดับสูง ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับ ความสำคัญอันดับรองลงมาก็มีความแตกต่างกันบ้าง

ABSTRACT

Statement of the Problem

The central purpose of this study was to investigate the task of public education, as perceived by secondary school and teacher training college teachers. The specific objectives of this research endeavor were as follows:

1. To identify the aims of Thai education in the past and present.
2. To investigate the perceptions of secondary school and teacher training college teachers regarding the aims of secondary education.
3. To compare the perceptions of the teachers in secondary schools with those in teacher training colleges with regard to the aims of the Thai secondary education.

Methods and Procedures

The necessary data on which the comparative analysis were based had been obtained through use of the Q - Sort Opinionnaires distributed to teachers in the selected teacher training colleges and the secondary schools. Of the total 405 teacher educators and 1139 secondary teachers included in the sample, approximately 73.64 per cent returned usable opinionnaires.

The obtained data were then tallied, tabulated and analyzed using such statistics as weighted-rank mean, rank correlation, testing of significant among means and one-way analysis of variance.

Findings and Conclusions

The significant findings of this investigation can be summarized as follows:

1. The aims of Thai education could be categorized into 4 dimensions: (a) the intellectual, (b) the social, (c) the personal, and (d) the productive.
2. Teachers in both the secondary schools and teacher training colleges regarded the intellectual skills as the most important aim of the Thai secondary education.
3. The comparative analysis of the perceptions of the respondents classified according to sexes, ages, and geographic region disclosed that those factors didnot appear to be determiners of their educational viewpoint.

กิติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน ซึ่งเป็นผู้ควบคุมการวิจัยที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขอุปสรรครวมทั้งข้อข้องใจต่าง ๆ ตลอดมา นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของกรมการฝึกหัดครูและเจ้าหน้าที่ของกรมวิสามัญศึกษา ที่อำนวยความสะดวกในการติดต่อเป็นอย่างดี หนึ่งสิ่งที่เป็นกำลังใจตลอดถึงไว้ในที่นี้ด้วย คือ ความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์จากเพื่อน ๆ และจากผู้ที่ใกล้ชิด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

มานิต บุญประเสริฐ

สารบัญ

บทที่

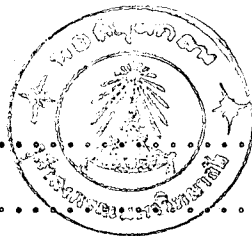
หน้า

1. บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
สมมุติฐานของการวิจัย	3
ความสำคัญของปัญหา	3
คำจำกัดความ	4
ลำดับของการเสนอข้อมูล	5

2. ผลงานค้นคว้าเขียนและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

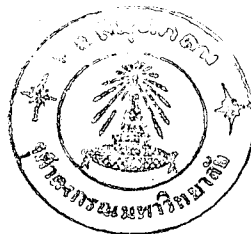
ความมุ่งหมายของการศึกษา	6
ความมุ่งหมายของการศึกษาของบางประเทศในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	7
ความมุ่งหมายของการศึกษาไทย	11
แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2475	12
แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2479	13
แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2494	13
แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503	14
ความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา	15
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2471	15
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พ.ศ. 2493	16
หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2498	18
หลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ. 2503	19
ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของนักการศึกษาไทย	21
การวิเคราะห์ความมุ่งหมายของการศึกษา	24

Q-methodology	26
งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง	28
สรุป	32
3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	
วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
ลักษณะของเครื่องมือ	35
การรวบรวมข้อมูล	38
การเสนอข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
สรุป	42
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	43
เพศ	43
วุฒิ	44
อายุ	45
ระยะเวลาที่ทำการสอน	46
หมวดวิชาที่ทำการสอน	47
การวิเคราะห์ความมุ่งหมายของการศึกษา	48
ความคิดเห็นของครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครูเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา	49
การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครูเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา	53
เพศ	54
อายุ	57

บทที่	หน้า
ภาคทางภูมิศาสตร์	60
สรุป	65
5. สรุปการวิจัย อภิปราย และ ข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการวิจัย	66
วิธีดำเนินการวิจัย	66
ผลของการวิจัย	68
อภิปราย	77
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	
ผนวก ก.	85
ผนวก ข.	89
ผนวก ค.	98

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. สถาบันฝึกหัดครูและจำนวนครูที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	34
2. จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาและจำนวนครูที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ..	36
3. จำนวนแบบสอบถามที่แจกและได้รับคืน	39
4. จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามเพศ	43
5. วุฒิของผู้ตอบแบบสอบถาม	44
6. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
7. ระยะเวลาทำการสอนของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
8. จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามหมวดวิชาที่สอน	47
9. ค่าเฉลี่ยและอันดับความสำคัญของความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาตามความคิด เห็นของครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครู	50
10. ค่าทดสอบความแตกต่างของความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาระหว่างด้านต่าง ๆ	52
11. ค่าเฉลี่ยและอันดับความสำคัญของความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาตามความคิด เห็นของครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครูแยกตามเพศ	55
12. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการ มัธยมศึกษาของครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครูแยกตามเพศ	56
13. สัมประสิทธิ์แห่งสหสัมพันธ์ของความคิดเห็นของครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครู เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาแยกตามเพศ	57
14. ค่าเฉลี่ยและอันดับความสำคัญของความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาตามความคิด เห็นของครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครูแยกตามระดับอายุ	58
15. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการ มัธยมศึกษาของครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครูแยกตามระดับอายุ	59
16. สัมประสิทธิ์แห่งสหสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการมัธยม ศึกษาระหว่างครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครูแยกตามระดับอายุ	60

ตารางที่	หน้า
17. ค่าเฉลี่ยและอันดับความสำคัญของความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของครูมัธยมแยกตามภาคทางภูมิศาสตร์	61
18. ค่าเฉลี่ยและอันดับความสำคัญของความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสถาบันฝึกหัดครูแยกตามภาคทางภูมิศาสตร์	
19. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของมัธยมศึกษาของครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครูแยกตามภาคทางภูมิศาสตร์	64
20. สัมประสิทธิ์แห่งสหสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาระหว่างครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครูในแต่ละภาคทางภูมิศาสตร์	64
21. สรุปการจัดอันดับความสำคัญของความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครู	70
22. สรุปการจัดอันดับความสำคัญของความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครูแยกตามเพศ	71
23. สรุปการจัดอันดับความสำคัญของความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของครูมัธยมและครูในสถาบันฝึกหัดครูแยกตามระดับอายุ	73
24. สรุปการจัดอันดับความสำคัญของความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของครูมัธยมแยกตามภาคทางภูมิศาสตร์	75
25. สรุปการจัดอันดับความสำคัญของความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสถาบันฝึกหัดครูแยกตามภาคทางภูมิศาสตร์	76